

بررسی ارزش تشخیصی گرادیان غلظت آلبومین سرم - مایع آسیت نسبت به روش ترانسودا - اگزودا در مبتلایان به آسیت

حسین شریفی^{*۱}، محسن تقدسی^۲، عبدالحسین داوودآبادی^۳، سیدعلیرضا عبادی^۱، سید غلامعباس موسوی^۴

خلاصه

سابقه و هدف: آسیت یکی از علایم مهم بیماریهای زمینه‌ای می‌باشد که ارزیابی کامل ماهیت آن تقریباً همیشه تشخیص بیماری زمینه‌ای و انجام درمان مناسب را امکان‌پذیر می‌کند. با توجه به روش‌های متعدد در تشخیص ماهیت آسیت و مشخص نبودن ارزش تست‌های استفاده شده در تشخیص آسیت در کاشان، مطالعه فوق جهت تعیین ماهیت مایع آسیت توسط دو روش ترانسودا - اگزودا و گرادیان آلبومین سرم - مایع آسیت در بیماران آسیتی بستری در بیمارستان شهید بهشتی کاشان طی سال‌های ۸۲-۱۳۷۲ انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر به روش توصیفی از نوع ارزش تشخیصی بر روی مبتلایان به آسیت از هر گروه سنی، بستری در بیمارستان انجام شد. ابتدا کلیه بیماران که بر اساس سونوگرافی و پاراستز تشخیص قطعی آسیت برای آنها قطعی بود جدا شدند، سپس اطلاعات لازم شامل خصوصیات دموگرافیک (سن و جنس) و علل آسیت (سیروز، نارسایی قلبی، سندروم نفروتیک، بدخیمی‌ها، سل، آسیت مختلط با علل متعدد و یا بیماریهای پانکراس) با کمک شرح حال و علایم بالینی ثبت گردید. آنگاه پس از گرفتن رضایت، بیماران مورد پاراستز قرار گرفتند. ۵۰-۱۰۰ سی‌سی مایع از شکم کشید شد و به طور همزمان ۵ سی‌سی خون سیرانه از بازوی بیمار گرفته شد و نمونه‌ها به آزمایشگاه بیمارستان ارسال گشت. پروتئین کلی مایع آسیت، آلبومین سرم و آلبومین مایع آسیت مشخص شد و در صورت نیاز، بررسی سیتولوژیک، رنگ‌آمیزی گرم و اسید فست و کشت نیز به عمل آمد. پس از دریافت جواب آزمایش‌ها در صورتی که پروتئین مایع آسیت $2/5 \text{ mg/dl}$ و یا بیشتر بود بیمار در دسته اگزودا و در صورتی که پروتئین آسیت کمتر از $2/5 \text{ mg/dl}$ بود در دسته ترانسودا قرار گرفت. همچنین برای تعیین گرادیان، آلبومین مایع آسیت از آلبومین سرم کم شد. در صورتی که جواب $1/1$ و بیشتر بود بیمار در دسته High gradient و در صورتی که جواب زیر $1/1$ بود بیمار در دسته Low gradient قرار گرفت. میانگین، انحراف معیار حساسیت و ویژگی تعیین شد.

نتایج: طی این بررسی ۱۰۰ بیمار مبتلا به آسیت مطالعه شدند که ۵۶ نفر مذکر با میانگین سنی $55/2 \pm 16/4$ سال و ۴۴ نفر مؤنث با میانگین سنی $54/9 \pm 15/4$ سال بودند. ۶۱ درصد بیماران بیشتر از ۶۰ سال سن داشتند. شایع‌ترین علت آسیت در بین بیماران، سیروز بود که ۶۵ درصد موارد را شامل می‌شد و پس از آن نارسایی قلبی (۱۴ درصد) و بدخیمی‌ها (۱۱ درصد) قرار داشتند. حساسیت روش ترانسودا - اگزودا ۴۷ درصد، حساسیت روش گرادیان آلبومین ۷۳/۷ درصد و ویژگی روش ترانسودا - اگزودا به گرادیان آلبومین ۸۰/۳ درصد به دست آمد. نتایج، بیشترین میزان هماهنگی روش ترانسودا - اگزودا و گرادیان آلبومین را در تشخیص پرتئین عفونی و آسیت مختلط با علل متعدد (۱۰۰ درصد) و سپس سیروز کبدی (۸۹/۲ درصد) نشان دادند. کمترین میزان هماهنگی مربوط به نارسایی احتقانی قلب بود (۲۱/۴ درصد).

نتیجه‌گیری: بر اساس این مطالعه شایع‌ترین علت آسیت، سیروز کبدی می‌باشد، بیشترین میزان توافق دو روش ترانسودا - اگزودا و گرادیان آلبومین در تشخیص بیماری پرتئین عفونی و آسیت مختلط با علل متعدد است، ضمن آنکه حساسیت و ویژگی روش گرادیان آلبومین و ویژگی ترانسودا - اگزودا به گرادیان آلبومین بیشترین توافق را دارا می‌باشند.

واژگان کلیدی: آسیت، گرادیان آلبومین سرم، مایع آسیت، ترانسودا - اگزودا، سیروز کبدی، پرفشاری خون ورید پاپ

۱- دانشیار گروه داخلی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان

۲- مربی گروه داخلی جراحی دانشکده پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی کاشان

۳- استادیار گروه جراحی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان

۴- مربی گروه بهداشت عمومی و آمار دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان

* نویسنده مسؤول: حسین شریفی

آدرس: کاشان، کیلومتر ۵ قطب راوندی، بیمارستان شهید بهشتی، گروه داخلی

پست الکترونیک: HSharifi_2006@yahoo.com

تلفن: ۰۹۱۳ ۳۶۱ ۵۳۳۱

فاکس: ۰۳۶۱ ۵۵۵۶۱۱۲

تاریخ دریافت: ۸۳/۱۰/۲۴

تاریخ پذیرش نهایی: ۸۵/۳/۷